

Hyvä siitosnarttu on kulta-arre

Siitosuros on jalostusyhdistelmässä yleensä se osapuoli, joka saa jälkeläisistään niin kiitokset kuin haukutkin. On kuitenkin hyvä pitää mielessä, että yhdistelmän narttu vastaa täydestä 50 prosentista syntyvän pentueen geneettisestä taustasta. Oheinen Ariel Sleethin jalostusyhdistelmän valintaperusteita käsittelevä kirjoitus on julkaistu alun perin Dogs in Canada -julkaisussa.

Kun astutus on tapahtunut ja narttu on tullut kantavaksi, pennut on ohjelmoitu kehittymään tietyn kaavan mukaan. Niiden kehitystä voidaan säädellä ympäristön ja muiden tekijöiden ansiosta vain niiden geneettisten rajojen sisällä. Kun tämän tietää, ymmärtää, kuinka tärkeää on suunnitella ja harkita tarkoin hyvän siitosnartun ja laadukkaan siitosuroksen muodostama yhdistelmä.

Siitosnarttu ja -uros muodostavat sen geneettisen taustan, joka tuottaa molempien vanhempien kaltaisia, mutta kuitenkin aivan erilaisia jälkeläisiä. Nartun tehtäväksi jää terveen, vahvan pentueen synnyttäminen ja ruokkiminen. Vain narttu vastaa pentueen ruokkimisesta siihen saakka, kunnes ne pystyvät itsenäiseen elämään - kasvattajan avulla.

Laadukas geneettinen tausta ei merkitse paljoakaan, jos pennut ovat kitukasvuisia, eivätkä koskaan täytä geneettisestä ohjelmoitua potentiaaliaan.

Luonne tärkeä ominaisuus

Siitosnartun luonne on ensisijainen tärkeä ominaisuus, joka usein jätetään huomiotta jalostusyhdistelmää mietittäessä. Nartun on oltava hyvä, tasapainoinen narttu, joka syö hyvin ja pystyy näin tuottamaan ilman komplikaatioita pentujen tarvitseman energian ja ravinnon.

Nartulla on oltava hyvät äidinvaistot: sen on pidettävä pentunsa siisteinä ja hyvin ruokittuina, jotta ne kasvavat ja voivat hyvin. Nartun on oltava myös rauhallinen ja tasapainoinen; ylivilkas narttu voi talloa pennut jalkoihinsa hermostuessaan tai hätääntyessään. Se voi myös kieltäytyä ruokkimasta pentujaan.

Kaiken edelläolevan lisäksi nartun on oltava rotuominaisuuksiltaan hyvää laatua. Kun jalostukseen käytetään enemmän narttuja kuin uroksia, on selvää, etteivät nartut ole aina samaa huippulaatua kuin jalostukseen käytettävät harvat siitosurokset. Väärinkäsitykset uroksen suuremmasta merkityksestä yhdistelmässä ovat ehkä saaneet alkunsa juuri tästä. Jos sinulla on hieno narttu, joka on aivan yhtä hyvä tai vielä parempi kuin voitokkaat siitosurokset, sinulla on aarre.

Siitosnartulla tulee olla tarjottavana rodulle joitakin erittäin toivottavia ominaisuuksia. Sillä ei saa olla geneettisiä heikkouksia tai rotumääritelmän mukaan vakavia virheitä. Narttuhan muodostaa perustan, jolle kasvattaja rakentaa oman linjansa. Siinä tulee ilmetä enemmän tai vähemmän selvästi ne toivottavat piirteet, joka kasvattaja haluaa nähdä linjassaan. Samat ominaisuudet tulee näkyä kaikissa kasvatukseen käytettävissä nartuissa. Näin kasvattaja pystyy valvomaan kasvattamiensa pentujen yleisvaikutelmaa pyrkiessään tuottamaan virheettömiä pentuja.

Kunnon narttu kullanarvoinen

Usein on hyvin vaikeaa löytää uros vahvistamaan nartun heikkoja ominaisuuksia ilman, että uros tuo yhdistelmään sivutuotteena ei-toivottuja ominaisuuksia heikentämään jo saavutettuja tuloksia. Hyvä kasvattaja on ahne. Hän haluaa säilyttää oman linjansa hyvät ominaisuudet samalla kun hän pyrkii lisäämään uusia hyviä ominaisuuksia. Kuitenkin hyvin monet kasvattajat tyytyvät käyttämään hyvää ja voittoa siitosurosta, ja katsovat sitten, onnistuiko yhdistelmä sen sijaan, että he etukäteen arvioisivat odotettavissa olevaa yhdistelmän laatua.

Kunnon narttu, jolla on lupaavan pentueen kasvattamiseen tarvittavat edellytykset, on painonsa arvoinen kullassa. Sellaista narttua ei ole helppo saada, ellei kasvata sitä itse. Sellaisia narttuja on kuitenkin olemassa. Ne ansaitsevat parhaan mahdollisen siitosuroksen tuottaaksen potentiaalinsa mukaisia jälkeläisiä.